

Dr. hab. Boris BOINCEAN
la 60 de ani

n. 23 noiembrie 1954, s. Vancicauți, raionul Noua-Sulița, regiunea Cernăuți.

Agrotehnician, domeniul de cercetare: pedologia aplicată, agrotehnica, agroecologia, agrochimia, fitotehnia.

Doctor habilitat în științe agricole (1998), profesor cercetător (2009).

Calea în știință a remarcabilului profesor cercetător, doctor habilitat în științe agricole Boris Boincean n-a fost întâmplătoare. Ea a fost bine determinată din fragedă copilărie și aprofundată în anii de adolescență și tinerețe prin dragostea manifestată față de carte, baștină și plaiul natal. De mic copil a fost fascinat de farmecul creator al pământului.

După absolvirea cu mențiune a școlii de opt ani din satul natal Vancicauți, raionul Noua-Sulița, regiunea Cernăuți, este admis la Colegiul Agricol din satul Țaul, Dondușeni, iar apoi la Academia Agricolă „K.A. Timireazev” din Moscova, ambele instituții absolvindu-le cu mențiune. Dascălii săi – Păun M. G., V. M. Bernaz, I. Gh. Ceaicovschi, A. M. Tulikov, B.A. Dospheov, A.M. Likov, M.F. Lupașcu, I.P. Untilă, M.D. Vronschih, I.I. Liberștein, I.A. Krupenikov s.a. l-au îndrumat să persevereze în știință și nu au fost dezamăgiți de discipolul lor.

Dorința de a se realiza ca savant, munca asiduă, insistența, puterea de a depăși obstacolele, coroborate cu aptitudinile congenitale, i-au permis, grație rezultatelor științifice obținute, să ocupe un loc bine meritat printre cei mai valoroși oameni de știință în domeniul agriculturii. Succesele sale în materie de cercetare țin de așa domeniul științific precum: agrotehnica, agroecologia, fitotehnia, pedologia, agrochimia s.a. Concomitent, s-a manifestat și ca organizator chibzuit al științei și pedagog iscusit.

Pe planul științei naționale, Boris Boincean este considerat, împreună cu patriarhul agriculturii contemporane academicianul M. Lupașcu, drept unul din fondatorii și promotorii agriculturii durabile,

inclusiv ecologice, în Republica Moldova.

Cercetările sale științifice cele mai semnificative, atât în anii de studii la Academia Agricolă „K. A. Timireazev” din Moscova, cât și la Institutul de Cercetări pentru Culturile de Câmp „Selecția” din Bălți, au fost consacrate fertilității solului și productivității culturilor de câmp, ca bază a dezvoltării durabile a agriculturii. O atenție primordială a acordat proceselor de transformare a substanței organice a solului, care reflectă capacitatea fertilă și de producție a solului. Doctorul habilitat Boris Boincean printre primii a demonstrat că nu doar și nu atât cantitatea totală, cât calitatea substanței organice a solului influențează asupra nivelului de producție obținut la diferite culturi pe soluri necercoziomice, precum și cernoziomice. El a propus un set de indicatori pentru evaluarea calității substanței organice a solului. Ba mai mult. Prin folosirea metodelor fizico-chimice moderne de analiză a compușilor humici (fără separarea lor în acizi fulvici și huminici) au fost determinate schimbările în structura acizilor humici la nivel molecular sub influența diferitor procedee agrotehnice.

Prin utilizarea metodelor moderne de cercetare cu folosirea atomilor marcați de carbon, a stabilit coeficienții de humificare, în funcție de doză și adâncimea de încorporare în sol a resturilor vegetale, ce deschid noi perspective pentru optimizarea sistemelor de lucrare și fertilizare a solului în cadrul asolamentului. Concomitent, a devenit posibilă estimarea prealabilă a bilanțului substanței organice a solului la etapa de planificare a sistemului de agricultură cu ajustarea ulterioară pe parcursul implementării lui.

Cercetările efectuate în cadrul experiențelor de câmp de lungă durată la ICCC „Selecția” i-a permis fundamentarea unui nou concept de intensificare durabilă a agriculturii, bazat pe folosirea mai intensă a surselor regenerabile de energie, preponderent de origine locală, cu reducerea dependenței de sursele energetice neregenerabile și derivatele lor. A fost determinat efectul asolamentului pentru o gamă largă de culturi la amplasarea acestora după diferiți premergători și diferite verigi ale asolamentului pe fond fertilizat și nefertilizat. Respectarea asolamentului, cu o diversitate mai mare de culturi, permite reducerea cheltuielilor de producție la aplicarea îngrășămintelor minerale și pesticidelor la lucrarea mecanică a solului, astfel contribuind la creșterea competitivității producătorilor agricoli și la ameliorarea stării mediului ambiant. Aceste investigații au demonstrat că nerespectarea asolamentului nu poate fi compensată cu cantități sporite de substanțe chimice sau cu aplicarea exagerată a uneltelor de lucru cu întoarcerea brazdei.

Pornind de la aceste considerente și ținând cont de perspectivele dezvoltării agriculturii în Republica Moldova, la inițiativa doctorului habilitat Boris Boincean, în anul 1996 a fost fondată la Bălți o gospodărie experimentală pentru investigații în teren de lungă durată în scopul studierii acțiunii și interacțiunii rotației culturilor, sistemelor de lucrare și fertilizare a solului în asolament în lipsa mijloacelor chimice de combatere a bolilor, dăunătorilor și buruienelor. Aceasta, odată cu cea fondată anterior în anul 1989 în domeniul agriculturii ecologice și modificările efectuate în schemele experiențelor de câmp de lungă durată pe asolamente și culturi permanente, a permis argumentarea posibilităților de tranziție la un sistem de agricultură durabilă, inclusiv ecologică, în Republica Moldova.

Rezultatele științifice privind influența asolamentelor, culturii permanente, lucrării, fertilizării și irigații solului în asolament asupra productivității culturilor și fertilității solului pe parcursul a 50 de ani în experiențele de câmp de lungă durată a ICCC „Selecția” au fost generalizate și expuse în materialele conferinței jubiliare din 2012 dedicate aniversării a 50-a ani de la fondarea experiențelor de câmp de lungă durată. La conferință au participat savanți notorii din Europa și SUA. Materialele conferinței au fost publicate de editura germană Springer în cartea *Solul ca Patrimoniu Mondial*, sub redacția renumitului pedolog din Marea Britanie Dr. David Dent. Cartea este înalt apreciată de comunitatea științifică internațională.

Participanții la conferință au susținut opinia doctorului habilitat Boris Boincean potrivit căreia folosirea separată a procedeelelor agrotehnice în lipsa unei viziuni sistemice de lungă durată asupra sectorului agricol conduce la degradarea intensă a solurilor de cernoziom, considerate pe bună dreptate bogăția supremă a Republicii Moldova. Acest fapt, confirmat în experiențele de câmp de lungă durată ale ICCC „Selecția”, amplasate pe cernoziomul tipic din stepa Bălțiului, dar și în special de practica agricolă din Republica Moldova, a servit ca motiv de înaintare a propunerii de recunoaștere a cernoziomului tipic din stepa Bălțiului în calitate de Patrimoniu mondial ocrotit de UNESCO. Cu atât mai mult, că întocmai aceste soluri au stat la baza formării științei solului de către fondatorul ei, prof. Dokucaev V.V., în timpul expedițiilor sale în Basarabia. Monolitele de sol din această localitate erau prezentate la începutul secolului trecut la expozițiile internaționale din Chicago și Paris ca etalon pentru toate solurile din lume după nivelul lor de fertilitate.

Un merit deosebit îi aparține doctorului habilitat Boincean Boris, atât în menținerea, extinderea și

punerea în valoare a experiențelor de câmp de lungă durată din cadrul ICCC „Selecția”, cât și în promovarea rolului polifuncțional al solului și necesității ocrotirii lui pentru generațiile următoare. Din păcate, societatea nici pe departe nu conștientizează la justa valoare rolul solului și al altor resurse naturale în asigurarea dezvoltării durabile pe viitor.

Calitatea și profunzimea lucrărilor științifice publicate au fost remarcate la înalta lor valoare de comunitatea științifică din țară prin conferirea de două ori a Premiului Academiei de Științe a Moldovei, pentru rezultate excelente în cercetare. Monografiile doctorului habilitat Boris Boincean: *Экологическое земледелие в Республике Молдова* (2009), *Ведение хозяйств на экологической основе в степной и лесостепной зонах Молдовы, Украины и России* (Walter Goldstein, Boris Boincean, 2000), *The Black Earth. Ecological Principles for Sustainable Agriculture on Chernozem Soils* (Krupenikov I.A., Boincean B.P., Dent D., 2011) servesc drept cărți de căpătâi pentru specialiștii din agricultură.

Cercetătorul ne-a reprezentat cu demnitate țara la diferite foruri științifice de pe diferite continente ale Terrei, demonstrând un nivel profesional înalt de pregătire. Recent, Comisia Europeană a selectat candidatura doctorului habilitat Boincean în calitate de expert pentru proiectele înaintate la concurs în cadrul Programului European de Cercetare și Inovare „Orizont 2020”, reprezentând totodată țara la Comitetul de Program la Bruxelles. El activează ca expert la Consiliul Național pentru Atestare și Acreditare, la Consiliul de Expertizare pe lângă Academia de Științe a Republicii Moldova. Este președinte al Seminarului de Profil de pe lângă Universitatea Agrară de Stat din Republica Moldova, președinte și membru al Consiliilor Științifice Specializate la susținerea tezelor de doctor în științe agricole, membru al Asambleei Academiei de Științe a Moldovei s.a.

Un semn de recunoștință internațională a doctorului habilitat Boris Boincean servește colaborarea științifică cu savanți din SUA, Marea Britanie, Franța, Germania, Cehia, Olanda, Elveția s.a., invitațiile care i se fac în aceste țări pentru a se împărtăși cu rezultatele sale științifice și a participa la diferite foruri științifice internaționale și publicații.

Doctorul habilitat Boris Boincean acordă o atenție deosebită implementării realizărilor științifice în domeniul producției, menținând legături strânse cu producătorii agricoli din diferite raioane ale Republicii Moldova, indiferent de dimensiunile și formele de proprietate asupra terenurilor, participând la seminare, emisiuni radio și TV în vederea promovării bunelor practici agricole orientate spre

majorarea nivelului de producție, restabilirea fertilității solului și ocrotirea mediului ambiant. În același context au fost elaborate, cu participarea sa directă, o serie de recomandări pentru producătorii agricoli pe asolamente, sisteme raționale de lucrare și fertilizare a solului, tehnologii de cultivare a culturilor de câmp, inclusiv tehnologii alternative.

Doctorul habilitat Boris Boincean are merite în organizarea și în managementul științei agrare din Republica Moldova. În diferite perioade de timp a exercitat funcțiile de secretar științific, director adjunct în problemele științei, director general al Asociației Științifice de Producere „Selecția” și director al Institutului de Cercetări pentru Culturile de Câmp. Din 1990 și până în prezent activează în calitate de șef al Secției Sisteme Agricole la același institut.

Pe parcursul vieții, a dat dovadă de perseverență față de sine și subalternii săi, disciplină, atașament în realizarea cu succes a sarcinilor trasate pentru colectiv.

La inițiativa profesorului cercetător, doctorului habilitat Boris Boincean, în anul 2003 la Universitatea de Stat „Alec Russo” din mun. Bălți a fost deschisă Facultatea de Științe ale Naturii și Agroecologie. Fondarea și desfășurarea activității Facultății și catedrei corespunzătoare de la bun început este strâns legată de numele său. Împreună cu colegii de la Universitatea Agrară de Stat a fost pregătit manualul *Agrotehnică* în limba română, care se folosește la instruirea viitorilor specialiști din instituțiile de învățământ superior și mediu de specialitate din țară.

Datorită profesorului cercetător, doctor habilitat Boris Boincean, câmpurile experimentale ale Institutului de Cercetări pentru Culturile de Câmp „Selecția” servesc drept un laborator pe viu în pregătirea viitorilor specialiști, inclusiv viitorilor cercetători științifici. La inițiativa sa, pe lângă Catedra de Științe ale Naturii și Agroecologie a fost deschisă Școala fermierului pentru tinerii țărani împroprietăriți, care nu au pregătirea necesară de a folosi rațional terenurile agricole și întreținerea animalelor.

Vârsta de 60 de ani este doar o etapă în activitatea profesorului cercetător, doctorului habilitat Boris Boincean. Folosind cunoștințele și experiența acumulată, el urmează să realizeze încă multe lucruri frumoase, care sunt pe măsura capacităților intelectuale și cercetărilor laborioase ale savantului.

Acad. Gheorghe Duca
Acad. Mihail Lupașcu
Acad. Teodor Furdui